

KUN RARI OSUU KOHDALLE – TAI SITTEN EI

Vuonna 2006 ajattelin kokeilla, montako lajia minä saisin kuvattua. Siten kamera oli aina mukana. Heti alkuun huomasi, että talvella valoa on yleensä vähän, eivätkä kuvat yleensä onnistu. Alla on kerrottu kaikki uudet elämänpinjalajit sekä muut kummalliset havainnot. Tuntomerkkien kuvaukset ovat sanatarkkoja lainauksia havaintoajankohdan muistiinpanoista, mitään lisäämättä, muuttamatta tai poistamatta.

9.4.2006 (66/257)

Tringa-verkossa oli useita viestejä Laajalahdella olevasta **mustapäätaskusta** (alalaji rubicola/hibernans). Varmuuden vuoksi lähdin heti (ettei ehdi häipyä) katsomaan. Siellähän se oli. Ja oli vielä monena päivänä sen jälkeenkin. 21.4.2006 löysin itsekin mustapäätaskun, Jurmosta männikön itäpään ja meren välisestä painanteesta. Tällä kertaa lintu oli koiras, joka oli paikalla vain sen illan. Alalaji on (rariteettikomitean hyväksymä) rubicola/hibernans, vaikka sillä oli myös mauruksen piirteitä, Seuraavana päivänä, kun katsojia olisi ollut enemmän, lintua ei näkynyt.

15.4.2006 (76/258)

Mökillä ollessa Töölönlahdelle oli ilmestynyt kaksi **mandariinisorsaa**. Sain tiedon vasta kolmantena päivänä, ja kävin turhaan katsomassa. Seuraavana aamuna oli Tiirassa ilmoitettu havainto, ja menin uudestaan. Nukkuivat venelaiturin putkilla, eivätkä liikkuneet tuntiin. Siksi kaikissa kuvissa on nukkuvia tai ainakin torkkuvia lintuja.

5.5.2006 (144/259)

Kuulin Viikissä ollessani sepelrastaan ja pikkukuovin olevan Etu-Viikin pelloilla, ja tein pienen mutkan kävelyreittiin. Mutta noin klo 14:10 näinkin suuren kirvisen niittykirvisen seurassa pelloilla.

Lintu toi heti mieleen **isokirvisen** (joita olen katsellut runsaasti Thaimaassa).

Lintu oli vaaleampi, isompi, isonokkaisempi ja valkovatsainen (ei viiruja kupeilla), rinta viiruinen. Seisoma-asento oli pystympi kuin tavallisilla kirvisillä, mutta samanlainen kuin Thaimaan isokirvisillä. Kaula oli tai ainakin vaikutti pitemmältä (mahdollisesti juuri seisoma-asennon vuoksi). Otti hieman yhteen niittykirvisen kanssa ja lensivät pois. Kokoero oli helppo noteerata (suunnilleen 3:4), samoin pitkä pyrstö. Noin 100 metrin päässä oli toinenkin harrastaja, joka oli nähnyt myös isokirviseksi arvelemansa linnun vähän myöhemmin. Hän oli havainnut lisäksi pitkät jalat ja niskan kuvioinnin (mutta ei kaikkea minun noteerauksia). Tarkistimme Lintuoppaasta kirviset. Tuntomerkit eivät sopineet mihinkään muuhun, eikä epäilylle jäänyt sijaa. Ilmoitin linnusta Tringa-verkkoon, ja illalla paikalla oli ollut runsaasti bongareita. Koko aikaväli, jolloin se on havaittu, on 4.5. – 6.5.2006 (aamulla). Näin myös sen sepelras-taan.

11.5.2006 (146/260)

Turkinkyhkyä ehdin pitää jo taruolentona. Se ei löytynyt useasta yrityksestä huolimatta Turussa käydessäni "varmastakaan" paikasta Kupittaalta. 11.5.2006 lähdin päiväkävelylle Niskalaan, ja Kellarimäen ladolla oli joukko bongareita. Odotin tietenkin näkeväni jotain poikkeuksellista, ja niinhän siinä kävi. Taruolento onkin olemassa.

29.5.2006 (- / -)

Viikissä oli oleillut jo pari päivää **no-kivaris**, ja niinpä lähdin vaihteeksi sinne. Kävelin aluksi turhaan peltojen ympäri, mutta Mölylän kalliolta se näkyi kauas (liian kaukaa kuvattavaksi). Lähdin lähemmäksi, mutta lintu oli jo lähtenyt liikkeelle. Löytyi se kuitenkin ja kuvatkin onnistuivat kohdallisesti. Tällä kertaa ei mitenkään voi väittää, että linnun voi sekoittaa nuoreen mustavarikseen.

15.6. – 18.6.2006 (179/261)

Osallistuttiinpa Kuusamon Lintumaratonille, minä ensimmäistä kertaa minikäänlaiseen linturalliin. Joukkueen muut jäsenet Arto ja Markus taas olivat

ensimmäistä kertaa elämässään Kuusamossa. Lopputulos oli yli odotusten: 27. sija 29 joukkueen kisassa. Lajeja kertyi 86. Kuusamoon tuli tieto **pikkukultarinnasta**, jonka piti olla Kajaanissa. Koska paikalle saatiin hyvät ajo-ohjeet, eikä se merkinnyt kuin muutaman kilometrin ylimääräistä lenkkiä, käytiin paikalla. Ja tulihan se näkyviin. Mutta kuvasta tuskin lintua löytää, saati tunnistaa. Eikä toista kuvaa ehtinyt ottaa, kun Markus soitti kertoakseen kuulensa sen äänen.

4.7.2006 (181/262)

Kirkkonummen Saltfjärdenillä oli oleillut **kiljukotka** lähes kuukauden, mutta tiedon siitä sain vasta muutamaa viikkoa myöhemmin. Kävimme katsomassa sitä Lauran kanssa 3.7. turhaan. Uusi yritys seuraavana päivänä tuotti tuloksen. Kiljukotka tuli näkyviin vähän ennen puoltapäivää ja liiteli Saltfjärdenin yllä 45 minuutin ajan.

19.8.2006 (191/263, 194/264, 197/265)

Kävimme Lauran kanssa päiväretkellä Yyterin lietteillä, ensimmäistä kertaa elämässä. Ja tuloksena oli kolmen elämänpinnan päivä. Tiedossa oli, että siellä oli ollut useamman päivän ajan pari suurta harvinaisuutta. Ensin löytyi **tundravikla** (kuvassa) suhteellisen helposti, seuraamalla vain muita katselijoita. Paikalla oli myös **palsasirri**, mutta se lähti lentoon. Vaikka näinkin sen lennossa suhteellisen hyvin, ei sitä uskaltanut pitää varmana. Seurailimme rantaa, ja lopulta löysin kaukaa sen oloisen linnun. Etäisyyttä oli kuitenkin liikaa, jotta sen voisi tunnistaa varmasti. Välillä joutui kahlaamaan parikymmensenttisessä vedessä, mutta lähemmäs piti päästä. Ja oli se palsasirri. Aikaa meni paljon, mutta työvoitto on työvoitto. Palatessa seurailin rannan sirrejä, ja sirrien seasta löysin etukäteisvihjeen perusteella **pulmussirrin**. Vuodenpinnaksi sain kahdeksan kahlaajaa, viimeisenä tundrakurmitsan.

25.8.2006 (199/266)

Käväisin Laajalahdella, Otaniemen tornissa, ja ajattelin kävellä edestakaisin Villa Elfvikin luona. Ajatuksena oli saada hernekerttu kuvattua. Välillä kuului hernekertun ääntä. Mutta lähempänä Villa Elfvikiä kuulu toinen, minulle outo ääni. Pensaasta löytyi lehtokertun tapainen lintu (pidin sitä aluksi lehto-

kerttuna). Ajattelin kuvata sen ja tarkensin putkea lintuun. Silloin näkyi keltainen silmä ja hieman kirjavampi höyhennys. Lintu oli **kirjokerttu**. Kameran näytöllä ehdin nähdä vain lentoonlähdon. Kuva jäi ottamatta, eikä hernekerttukaan löytynyt kuvattavaksi.

2.9.2006 (200/267)

Viikissä oli nähty 1.9. **punakaulahanhi**, jota yritimme löytää, mutta turhaan. Seuraavana päivänä sen piti olla uudelleen, ja menin paikalle. Lintu oli lähtenyt noin tuntia aiemmin. Paikalla oli joukko harrastajia, jotka odottelivat sitä takaisin. Kukaan ei nähnyt sen palaavan, mutta jonkin ajan kuluttua se kuitenkin oli noin 2000 valkoposkihanhen parvessa, pellon kaukaisimmassa nurkassa.

Sillä on kuulemma alumiininen rengas jalassa, ja siksi elää epäily, että se olisi tarhakarkulainen. Jos näin on, elämänpinna saa odottaa edelleen. No, rengas on laitettu kesällä 2005 Kotkassa. Linnun vaiheet ja käyttäytyminen on ollut hanhille ja erityisesti punakaulahanhille tyypillistä. Mitään tarhakarkulaiseen viittaavaa käyttäytymistä (kuten ruoan kerjäämistä) ei ainakaan julkisesti ole esitetty.

25.11.2006 (213/268)

Jurmon retki oli tänä vuonna tavallista myöhemmin. Kävelimme aivan Länsiriutan kärkeen, toiveena nähdä merisirrejä. Näin kyllä kaksi sirriä lennossa, mutta tarkempi tunnistaminen oli mahdotonta. Lopulta Arto näki 30 **merisirrin** laskeutuvan kärjen tuntumassa olevalle luodolle - tietenkin aivan luodon taakse. Sitten vain odottelemaan. Välillä näimme jotain epämääräistä, kuten siiven tai hieman selkää.

Kävi niistä jokin sentään tunnistettavastikin näkyvissä. Kuvaamista ajatellen ne näkyivät niin lyhyitä hetkiä, että oli sattumaa saada edes pientä osaa kuvaan.

31.12.2006 (215/269)

Santahaminaan oli tullut tapaninpäivänä **amerikanjääkuikka**, mutta sotilasalueena sinne ei pääse. Vuoden viimeisenä päivänä oli Tringa-verkossa ilmoitus, että sinne järjestetään retki samana päivänä. Soitin heti järjestäjälle ja tiedustelin mahdollisuutta lähteä mukaan (ilmoittautuminen olisi pitänyt tehdä edellisenä päivänä, mutta kun en lukenut sähköpostia silloin, en tiennyt). Aikaa tulla Santahaminan portille oli 40 minuuttia. Se kuitenkin onnistui, ja niin vuosi päättyi elämänpinnaan. Retki toistettiin seuraavana päivänä, josta oheinen kuva.

Se kuitenkin onnistui, ja niin vuosi päättyi elämänpinnaan. Retki toistettiin seuraavana päivänä, josta oheinen kuva.

Tänä vuonna tuli tehtyä kaksi linturikasta retkeä, joita vastaavia en aikaisempina vuosina ole tehnyt: osallistuminen Kuusamon SM-lintumaratoniin ja käynti Yyterin lietteillä. Siinä valossa vuoden lajimäärää (215) voi pitää lievänä pettymyksenä, vaikka se onkin kaksi lajia korkeampi kuin edellisenä vuonna. Muuten retkeilyn määrä ja kohteet olivat suunnilleen samat kuin edellisinä vuosinakin. Jotenkin vain tuntui, että linnut karttelivat minun näkemistä. Tavallista useammin lintu oli joko lähtenyt vähän ennen minun tuloa tai saapui vähän lähtöni jälkeen. Elämänpinnoja sentään kertyi odotettua enemmän (13), samoin lajikuvia (185). Jonkinlaisena tavoitteena pidin 80 % nähdystä lajeista, mutta lukema onkin 86 %.

Alkuvuonna sain valmiiksi analyysin 2.10.2004 Jurmossa nähdyn linnun tuntomerkeistä. Pystyn mielestäni aukottomasti osoittamaan, että lintu oli **räme-kurppelo**. Analyysissä on poissuljettu kaikki mahdolliset lajit usean olennaisesti ristiriitaisen tuntomerkin perusteella, mikä on tieteellisesti täysin pätevä tapa. Silti havainnolla ei ole läpimenomahdollisuutta RK:ssa. Analyysin kestäessä tutkin hieman tarkemmin kurppeloiden nokkia (koska julkaistut tiedot olivat melko epämääräisiä). Tutkimuksen tulos pyydettiin yllättäen julkaistavaksi arvostetulla lintuharrastussivustolla www.surfbirds.com (Birding features > ID articles > New ID Notes of Dowitcher Bills by Pekka Sarvela).